

ДИРЕКТИВА НА КОМИСИЯТА 2004/72/ЕО

от 29 април 2004 година

за прилагане на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на възприетите пазарни практики, определянето на вътрешна информация по отношение на дериватните продукти, изготвянето на списъци на вътрешни лица, уведомяването за транзакциите на управителите и уведомяването относно подозрителни сделки

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно злоупотребата с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба)¹ и по-специално втори параграф на точка 1 и точка 2(а) на член 1, както и четвъртото, петото и седмото тире на член 6, параграф 10 от нея,

след провеждане на консултация с Комитета на Европейските регулатори на ценните книжа (КЕРЦК)² за получаване на технически съвет,

като има предвид, че:

(1) От пазарните участници се изисква да практикуват честност и ефикасност, за да не се създава предубеждение към обичайните пазарни дейности и пазарната цялост. По-специално, пазарните практики, които препятстват взаимодействието между предлагане и търсене посредством ограничаване на възможностите за други пазарни участници да отговорят на транзакциите, могат да създадат повишени рискове за пазарната почтеност и следователно е по-малко вероятно да бъдат приети от компетентните органи. От друга страна, по-вероятно е да бъдат приети пазарни практики, които укрепват ликвидността, отколкото тези, които я намаляват. Пазарните практики, които нарушават правилата и наредбите, които са предназначени да предотвратят пазарната злоупотреба или кодексите за поведение, е по-малко вероятно да бъдат приети от компетентните органи. Тъй като пазарните практики се променят бързо, за да се отговори на нуждите на инвеститорите, е необходимо компетентните органи да бъдат нащрек за всяка нова или появяваща се пазарна практика.

¹ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.

² КЕРЦК е създаден по силата на Решение на Комисията 2001/527/ЕО от 6 юни 2001 г. (ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 43).

(2) Прозрачността на пазарните практики от страна на пазарните участници е от решаващо значение при преценката на това дали определена пазарна практика може да бъде приета от компетентните органи. Колкото по-малко прозрачна е дадена практика, толкова по-малко вероятно е тя да бъде приета. При все това, практиките на нерегулираните пазари могат поради структурни причини да бъдат по-малко прозрачни от подобни практики на регулираните пазари. Такива практики не следва сами по себе си да бъдат считани за неприемливи от компетентните органи.

(3) Определени пазарни практики на даден пазар не трябва да подлагат на риск пазарната почтеност на други пряко или косвено свързани пазари на територията на Общността, независимо дали тези пазари са регулирани или не. Следователно, колкото по-висок е рискът за пазарната почтеност на такъв свързан пазар в рамките на Общността, толкова по-малко вероятно е тези практики да бъдат приети от компетентните органи.

(4) Компетентните органи, при разглеждането на приемането на някоя определена пазарна практика, следва да се консултират с други компетентни органи особено в случаите, когато са налице съпоставими с разглежданите пазари. Въпреки това, могат да съществуват обстоятелства, когато дадена пазарна практика може да се смята за приемлива на един определен пазар и да е неприемлива на друг съпоставим пазар на територията на Общността. В случай на несъответствия между пазарните практики, които са приети в някоя държава—членка, а не са в друга, може да се състои обсъждане в Комитета на европейските регулатори на ценни книжа, за да се намери решение. С оглед на решенията относно такова приемане компетентните органи трябва да гарантират висока степен на консултации и прозрачност по отношение на пазарните участници и на крайните потребители.

(5) Важно е за пазарните участници на пазарите на дериватни инструменти, за които основното не е финансов инструмент, да получат по-голяма правна сигурност по отношение на това, какво означава вътрешна информация.

(6) Създаването, от емитентите или от лица, които действат от тяхно име или за тяхна сметка, на списъци на лицата, които работят за тях по силата на трудов договор или на друго основание и които имат достъп до вътрешна информация в пряка или косвена връзка с издателя, е ценна мярка за защита на пазарната почтеност. От тези списъци могат да се ползват емитентите или такива лица, които да контролират притока на такава вътрешна информация и така да управляват техните задължения за поверителност. Нещо повече, такива списъци могат също така да съставляват полезно средство за компетентните органи, когато надзират приложението на законодателството за злоупотреба с пазара. Идентифицирането на вътрешната информация, до която има достъп всяко вътрешно лице и датата, на която то е получило достъп до нея, е необходимо на емитентите и на компетентните органи. Достъпът до вътрешна информация, свързана - пряко или косвено с издателя, на лица, включени в такъв списък, не накърнява задължението

им да се въздържат от вътрешно договаряне въз основа на каквато и да е вътрешна информация, така както се определя в Директива 2003/6/ЕО.

(7) Уведомленията за сделки, осъществени от лица с управленски отговорности в рамките на издател за тяхна сметка или от лица, които са тясно свързани с тях, съставлява не само ценна информация за пазарните участници, но също така представлява допълнително средство за компетентните органи да осъществяват надзор над пазарите. Задължението на висшите изпълнителни органи да уведомяват за транзакциите не накърнява задължението им да се въздържат от вътрешно договаряне въз основа на каквато и да е вътрешна информация, така както се определя в Директива 2003/6/ЕО.

(8) Уведомяването относно транзакциите трябва да става в съответствие с правилата за пренос на лични данни, установени в Директива 95/46/ЕО³ на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. относно защита на физическите лица при обработването на лични данни и относно движението на тези данни.

(9) Уведомяването на компетентните органи относно подозрителни сделки от страна на лица, които професионално уреждат сделки с финансови инструменти, изисква достатъчно показатели, че транзакциите биха съставлявали злоупотреба с пазара, т.е. сделки, които пораждат основателни съмнения за наличие на договаряне с вътрешни лица или за пазарна манипулация. Сами по себе си определени сделки могат да изглеждат напълно лишени от всякакви подозрения, но могат да предоставят индикации за възможна злоупотреба с пазара, когато се разгледат в перспектива с други сделки, определено поведение или друга информация.

(10) Настоящата Директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата за основните права на Европейския съюз и по-специално от член 8 от Европейската конвенция за правата на човека.

(11) Мерките, предвидени в настоящата директива, са в съответствие със становището на Европейския комитет по ценните книжа,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1
Определения

За целите на прилагането на член 6, параграф 10 на Директива 2003/6/ЕО:

1. “Лице, което изпълнява управленски отговорности в рамките на емитент” означава дадено лице, което е:

³ ОВ L 281, 23.11.1995г., стр. 31.

(а) член на административния, управителния или надзорния орган на издателя;
(б) висш изпълнителен орган, който не е член на органите, указани в буква а), който разполага с редовен достъп до вътрешна информация в пряка или косвена връзка с емитента и с правомощието да взема управленски решения, които засягат бъдещото развитие и бизнес перспективите на този емитент.

2. “Лице, тясно свързано с лице, което има управленски отговорности в рамките на даден емитент на финансови инструменти” означава:

(а) съпруга/съпругата на лицето, което притежава управленски отговорности или всеки партньор на такова лице, което се приема от националното право за равнозначен на съпруг/съпруга;

(б) в съответствие с националното право, децата на издръжка на лицето, което притежава управленски отговорности;

(в) други сродници на лицето, което притежава управленски отговорности, които са живели в едно и също домакинство с него по време на поне една година преди датата на въпросната сделка;

(г) всяко юридическо лице, доверително или съдружие, чиито управленски отговорности се изпълняват от някое от лицата, указани в точка 1 на настоящия член или в букви а), б) и в) на тази точка, или което е пряко или косвено контролирано от такова лице, или което е учредено в полза на подобно лице или чиито икономически интереси са практически равнозначни на тези на такова лице.

3. “Лице, което професионално договаря сделки” означава поне инвестиционно дружество или кредитна институция.

4. “Инвестиционна фирма” означава всяко лице, така както се определя в член 1, параграф 2 на Директива на Съвета 93/22/ЕИО⁴;

5. “Кредитна институция” означава всяко лице, така както се определя в член 1, параграф 1 на Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁵;

6. “Компетентен орган” означава компетентния орган, така както се определя в член 1, параграф 7 на Директива 2003/6/ЕО.

Член 2

Фактори, които трябва да бъдат отчетени при разглеждането на пазарни практики

1. За целите на прилагането на параграф 2 от точка 1 и точка 2 (а) от член 1 на Директива 2003/6/ЕО, държавите-членки гарантират, че следните неизчерпателно посочени фактори се вземат предвид от компетентните органи, без да се накърнява сътрудничеството с други органи при оценката на това, дали те могат да приемат дадена пазарна практика:

(а) нивото на прозрачност на съответната пазарна практика спрямо целия пазар;

(б) необходимостта да се защити действието на пазарните сили и правилното взаимодействие между силите на предлагане и търсене;

(в) степента, до която съответната пазарна практика оказва въздействие върху пазарната ликвидност и ефикасност;

⁴ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27.

⁵ ОВ L 126, 26.5.2000 г., стр. 1.

(г) степента, до която съответната пазарна практика отчита търговския механизъм на съответния пазар и способства пазарните участници, за да могат те правилно и своевременно да реагират на новата пазарна ситуация, която е породена от тази практика;

(д) присъщия на тази практика риск за почтеността на пряко или косвено свързаните пазари, независимо дали те са регулирани или не, в съответния финансов инструмент на територията на цялата Общност;

(е) резултатът от всяко разследване на съответната пазарна практика от който и да било компетентен орган или друг орган, споменат в член 12, параграф 1 на Директива 2003/6/ЕО, и по-специално дали съответната пазарна практика нарушава правила или наредби, предназначени да предотвратят злоупотреба с пазара или кодекси за поведение, било то на въпросния пазар или на пряко или косвено свързани пазари на територията на Общността;

(ж) структурните черти на съответния пазар, включително, независимо от факта дали той е регулиран или не, видовете търгувани финансови инструменти и вида на пазарните участници.

Държавите-членки гарантират, че компетентните органи, когато разглеждат нуждата от защита, указана в буква б) от първа алинея, по-специално анализират значението на съответната пазарна практика съпоставено с основните пазарни параметри, такива като особените пазарни условия преди осъществяването на съответната пазарна практика, претеглената средна цена на една определена сесия или на дневната цена при затваряне на пазара.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентния орган не ще предполага относно практиките, и по-специално новите или появяващите се пазарни практики, че те са неприемливи само поради това, че преди това не са били приемани от него.

3. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи правят редовен преглед на приетите от тях пазарни практики, като по-специално отчитат значимите промени в съответната пазарна среда, такива като промени в търговските правила или в пазарната инфраструктура.

Член 3

Консултативни процедури и оповестяване на решения

1. За целите на прилагането на параграф 2 на точка 1 и точка 2 (а) от член 1 на Директива 2003/6/ЕО, държавите-членки гарантират, че процедурите, установени в параграфи 2 и 3 на настоящия член, се съблюдават от компетентните органи при разглеждането на това дали да се приеме определена пазарна практика или да се удължи действието на вече приета пазарна практика.

2. Без да се накърнява член 11, параграф 2 на Директива 2003/6/ЕО, държавите-членки гарантират, че компетентните органи, преди да приемат или не въпросната пазарна практика, се консултират с такива подходящи съответни органи като представители на емитенти, доставчици на финансови услуги, потребители, други власти и оператори, действащи на пазара.

Консултативната процедура обхваща консултиране на други компетентни органи и по-специално, когато са налице съпоставими пазари, т.е. по отношение на структура, обем, вид на транзакциите.

3. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи оповестяват публично решенията си относно приемливостта на засегнатата пазарна практика, включително подходящо описание на такава практика. Държавите-членки гарантират освен това, че компетентните органи предоставят своите решения възможно най-бързо на Комитета на Европейските регулатори на ценни книжа, който незабавно ги публикува на своята интернет страница.

Оповестяването обхваща също така описание на факторите, които са взети предвид при определянето на това дали съответната практика се приема за приемлива и особено когато са били приети различни заключения относно приемливостта на същата практика на пазарите в различни държави-членки.

4. Когато са започнали действия по разследване на определени случаи, консултативната процедура, установена в параграфи 1 до 3 може да бъде отложена до приключването на такова разследване и възможните свързани санкции.

5. Дадена пазарна практика, която е била приета след консултативни процедури, установени в параграфи 1 до 3 няма да се променя, без да се прибегне до ползване на същите консултативни процедури.

Член 4

Вътрешна информация във връзка с дериватните продукти

За целите на прилагането на втори параграф на точка 1 на член 1 на Директива 2003/6/ЕО, се смята че потребителите на пазари, на които се търгуват дериватни продукти, получават информация, пряко или косвено свързана с един или повече такива деривати, която:

- (а) рутинно се предоставя на потребителите на такива пазари, или
- (б) се изисква да бъде оповестена в съответствие със законовите или подзаконовите разпоредби, пазарните правила, договори или обичаи на съответния съпътстващ пазар на продукти или пазар на дериватни продукти.

Член 5

Списък на вътрешните лица

1. За целите на прилагането на трета алинея от член 6, параграф 3 на Директива 2003/6/ЕО, държавите-членки гарантират, че списъците на вътрешните лица обхващат всички лица от обхвата на този член, които имат редовно или от време на време достъп до вътрешна информация във връзка, пряко или косвено, с емитента.

2. Списъкът на вътрешните лица съдържа най-малко:

- (а) самоличността на всяко лице, което има достъп до вътрешна информация;
- (б) причината, поради която всяко такова лице е в списъка;
- (в) датата, на която списъкът на вътрешните лица е създаден и осъвременен.

3. Списъците на вътрешните лица се осъвременяват своевременно:

- (а) когато е налице промяна в причината, поради която някое лице е в списъка;
- (б) когато което и да е ново лице трябва да бъде включено в списъка;
- (в) като се указва дали и кога някое лице, което вече е в списъка, повече няма достъп до вътрешна информация.

4. Държавите-членки гарантират, че списъците на вътрешните лица се съхраняват поне пет години след изготвянето или осъвременяването им.

5. Държавите-членки гарантират, че лицата, от които се изисква да изготвят списъци на вътрешни лица, предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всяко лице в подобен списък, което има достъп до вътрешна информация, признава приложимите законови и подзаконови задължения и е осведомено за санкциите, които съпътстват употребата не по предназначение на или неправилното обръщение на такава информация.

Член 6

Транзакции на управителите

3. За целите на прилагането на член 6, параграф 4 на Директива 2003/6/ЕО и без да се накърнява правото на държавите-членки да предвидят други задължения за уведомяване, различни от тези от обхвата на настоящия член, държавите-членки гарантират, че за всички транзакции във връзка с акции, които са допуснати за търгуване на даден регулиран пазар или с дериватни или други финансови инструменти, свързани с тях, осъществени за собствена сметка на лицата, указани в член 1, точки 1 и 2 по-горе, са уведомени компетентните органи. Правилата за уведомяване, които тези лица трябва да съблюдават, ще са тези на държавата-членка, където е регистриран емитентът. Уведомяването се прави в рамките на пет работни дни от датата на транзакцията до компетентните органи на тази държава-членка. Когато даден издател не е регистриран в държава-членка, това уведомяване ще се прави до компетентния орган, в която се изисква той да предоставя годишно информация относно акциите в съответствие с член 10 от Директива 2003/71/ЕО.

2. Държавите-членки могат да вземат решение, за това че докато общата сума на транзакциите достигне пет хиляди евро в края на календарната година, не се изисква уведомление или уведомлението може да бъде отложено до 31 януари следващата година. Общата сума на транзакциите се изчислява като се съберат транзакциите, осъществени за собствена сметка на лицата, указани в член 1, точка 1 плюс транзакциите, осъществени за собствена сметка на лицата, указани в член 1, точка 2.

3. Уведомлението съдържа следната информация:

- (а) името на лицето, което изпълнява управленски отговорности в рамките на емитента или, когато е приложимо, името на лицето, което е тясно свързано с такова лице;
- (б) причина за отговорността да се направи уведомление;
- (в) наименование на съответния емитент;
- (г) описание на финансовия инструмент;
- (д) естество на транзакцията (напр. придобиване или освобождаване);
- (е) дата и място на транзакцията;
- (ж) цена и обем на транзакцията.

Член 7

Транзакции, пораждащи съмнение, за които трябва да се направи уведомление

За целите на прилагането на член 6, параграф 9 от Директива 2003/6/ЕО, държавите-членки гарантират, че лицата, указани в член 1, точка 3 по-горе, решават за всеки конкретен случай дали са налице уважителни причини да се подозира, че дадена сделка поражда вътрешно договаряне или манипулиране на пазара, като се отчитат елементите, които съставляват вътрешно договаряне или манипулиране на пазара, указани в членове от 1 до 5 от Директива 2003/6/ЕО, в Директива на Комисията 2003/124/ЕО⁶ за приложение на Директива 2003/6/ЕО относно определянето и публичното оповестяване на вътрешна информация и определянето на манипулиране на пазара, както и в член 4 от настоящата Директива. Без да се накърнява член 10 от Директива 2003/6/ЕО лицата, които професионално уреждат сделки, се подчиняват на правилата за уведомяване на държавата-членка, в която са регистрирани или имат главно управление или в случая на клон – на държавата-членка, където е разположен клонът. Уведомлението се изпраща до компетентния орган на тази държава-членка. Държавите-членки гарантират компетентните органи, които получат уведомлението за подозрителните сделки, ще предават незабавно тази информация на компетентните органи на засегнатите регулирани пазари.

Член 8

Срокове за уведомяването

Държавите-членки гарантират, че в случаите, когато лицата, както са указани в член 1, точка 3, научат дадено обстоятелство или информация, която предоставя достатъчно основания за съмнение относно съответната сделка, те незабавно правят уведомление.

Член 9

Съдържание на уведомлението

1. Държавите-членки гарантират, че лицата, които имат задължение за уведомяване, предават на компетентния орган следната информация:
 - (а) описание на транзакциите, включително вида на поръчката (такъв като ограничена поръчка, пазарна поръчка или други белези на поръчката), както и вида на търговския пазар (като блокова търговия);
 - (б) причините за подозрението, че транзакцията може да съставлява злоупотреба с пазара;
 - (в) начини за идентифициране на лицата, от чието име се осъществява транзакцията и на други лица, които вземат участие в съответните сделки;
 - (г) качеството, в което действа лицето, което има задължение за уведомяване (както за собствена сметка или от името на трето лице);
 - (д) всякаква друга информация, която може да е от значение при разглеждането на подозрителната сделка.

⁶ОВ L 339, 24.12.2003 г., стр. 70.

2. Когато тази информация не е налице по време на уведомяването, уведомлението включва също така поне причината, поради която уведомяващите лица подозират, че транзакцията може да съставлява вътрешно договаряне или пазарна манипулация. Цялата останала информация трябва да бъде предоставена на компетентния орган възможно най-бързо, след като бъде налична.

Член 10 Средства за уведомяване

Държавите-членки гарантират, че уведомяването на компетентния орган може да се извърши чрез обикновена поща, електронна поща, телекс или телефон, при условие, че в последния случай при поискване от компетентния орган се получава потвърждение посредством всякаква писмена форма.

Член 11 Отговорност и професионална тайна

1. Държавите-членки гарантират, че лицето, което уведомява компетентния орган, както се указва в членове 7 до 10, няма да информира за това уведомление което и да е друго лице и по-специално лицата, от името на които са осъществени транзакциите или страните, които са свързани с тези лица, освен по силата на разпоредби, установени със закон. Изпълнението на това изискване не поражда каквато и да било отговорност спрямо уведомяващото лице, при условие че уведомяващото лице действа добросъвестно.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи не разкриват на което и да е лице самоличността на лицето, което е уведомило за тези сделки, в случай че подобно оповестяване би или би могло да увреди лицето, което е уведомило за транзакциите. Тази разпоредба не накърнява изискванията за режимите за изпълнение и санкциониране съгласно Директива 2003/6/ЕО, както и правилата за пренос на лични данни, установени в Директива 95/46/ЕО.

3. Добросъвестното уведомяване на компетентния орган, както се указва в членове 7 до 10, не съставлява нарушение на каквото и да е ограничение относно оповестяването на информация, наложено по силата на договор или по силата на каквато и да е законова, подзаконова или административна разпоредба и не поражда каквато и да е отговорност за уведомяващото лице във връзка с такова уведомяване.

Член 12 Транспониране

1. Държавите-членки привеждат в действие законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими за постигане на съответствие с настоящата директива най-късно до 12 октомври 2004 г. Те изпращат на Комисията текста на тези разпоредби, както и таблица на съответствие между тези разпоредби и настоящата директива.

Когато държавите-членки приемат такива разпоредби, те съдържат препратка към настоящата директива или са съпътствани от подобна препратка при официалното им публикуване. Държавите-членки определят как да се осъществи подобно препращане.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта от обхвата на настоящата директива.

Член 13 Влизане в сила

Настоящата Директива влиза в сила в деня на публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 14 Адресати

Държавите-членки са адресати на настоящата директива..

Съставено в Брюксел на 29 април 2004 г.

За Комисията

Frederik Bolkestein

Член на Комисията